

Anita Woźnica

nauczyciel historii i wiedzy o społeczeństwie,

doradca metodyczny,

autor publikacji metodycznych dla nauczycieli i pomocy dydaktycznych dla uczniów.

Opinia o programie nauczania ogólnego historii w klasach 4–8 szkoły podstawowej

Autor programu: dr Tomasz Maćkowski

Tytuł programu: W CZORAJ I DZIŚ

Przedstawiony program jest zgodny z obowiązującym prawem oświatowym zarówno pod względem formalnym jak i merytorycznym. Jego konstrukcja wynika z Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz. 1943, 1954, 1985 i 2169 oraz z 2017 r. poz. 60).

Zgodnie z przepisami prawa oświatowego, program

- zawiera szczegółowy opis
  - celów kształcenia i wychowania oraz treści nauczania;
  - sposobów realizacji celów kształcenia i wychowania oraz treści nauczania;
  - wymagań edukacyjnych i procedur oceniania osiągnięć edukacyjnych uczniów.
- jest dostosowany do potrzeb i możliwości uczniów, dla których jest przeznaczony.

Określone przez autora programu cele kształcenia i wychowania oraz treści nauczania są zgodne z *Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej*. Dz.U. 2017 poz. 356.

Autor odniósł się do wszystkich zawartych w podstawie programowej celów kształcenia – wymagań ogólnych, jak i treści nauczania – wymagań szczegółowych. Wprowadził nieliczne treści nauczania wykraczające poza zakres treści nauczania ustalonych w podstawie programowej¹. Tym samym nie przeciążył uczniów i nauczycieli dodatkową faktografią. Dobór treści dodatkowych jest spójny z treściami wynikającymi z podstawy programowej, atrakcyjny dla uczniów i dostosowany do ich możliwości percepcyjnych.

Program W CZORAJ I DZIŚ jest spójny wewnętrznie. Przekazywanie wiedzy, kształtowanie umiejętności, promowanie postaw i wartości – trzy podstawowe zadania postawione przed nauczycielami historii, zostały połączone w harmonijną, logicznie skonstruowaną całość. Autor programu stawia przed nauczycielami i uczniami zadania ambitne, ale możliwe do realizacji, dostosowane do realnych możliwości polskiej szkoły. Zaproponowany układ treści jest przyjazny dziecku. Szczególnie pozytywnie oceniam

---

¹ Wprowadzanie treści dodatkowych jest zgodne z *Ustawą o systemie oświaty* - Art. 22a.4.

koncepcję realizacji treści nauczania zaproponowaną w klasie czwartej. Należy pamiętać, że nauczanie historii na tym etapie edukacyjnym jest kluczowe dla całej edukacji historycznej. Zadaniem nauczyciela jest nie tylko umiejętnie wprowadzenie uczniów w świat trudnych pojęć i odmiennej od znanej rzeczywistości społecznej, ekonomicznej, kulturowej i politycznej, ale również rozbudzenie ciekawości poznawczej i wrażliwości. Przyjęta koncepcja daje realną szansę pokazania uczniom, że nowy przedmiot jest ciekawy, przydatny, pozwala poznać i zrozumieć otaczający świat. I co równie ważne, zaproponowany układ, pozwala efektywnie przekazywać wynikające z podstawy programowej treści nauczania.

Program W CZORAJ I DZIŚ świadczy o doświadczeniu pedagogicznym autora, znajomości psychiki i możliwości percepcyjnych uczniów oraz oczekiwań nauczycieli. Równomierny, wyważony podział treści nauczania i ich chronologiczno-problemowy układ, przyjęty w klasach V–VIII, daje nauczycielowi szansę na uniknięcie często popełnianego błędu edukacyjnego – powierzchowności i pośpiechu w nauczaniu treści historycznych. Umożliwia systematyczne utrwalanie i sprawdzanie nabytej wiedzy i umiejętności oraz ułatwia uczniom rozumienie przyswajanej wiedzy. Co szczególnie ważne sprzyja kształtowaniu umiejętności:

- porządkowania wydarzeń,
- dostrzegania związków przyczynowo-skutkowych,
- określania ciągłości i zmienności procesów historycznych,
- synchronizowania wydarzeń z historii powszechnej i dziejów ojczystych.

Program W CZORAJ I DZIŚ promuje nowoczesne metody i techniki pracy na lekcji, których zastosowanie umożliwi realizację wskazanych celów kształcenia i wychowania, w tym w szczególności kształtowanie umiejętności:

- analizy i interpretacji historycznej,
- tworzenia narracji historycznej.

Autor programu zaproponował i krótko scharakteryzował szeroki wachlarz metod / technik pracy na lekcji zarówno tych od lat obecnych w warsztacie pracy nauczyciela historii (pogadanka, opowiadanie, czy praca z tekstem źródłowym, mapą, ikonografią) jak i tych rzadziej wykorzystywanych, a niezbędnych dla skutecznego realizowania celów kształcenia i wychowania zawartych w podstawie programowej, takich jak praca z tablicą interaktywną, drama, metaplan, czy praca z filmem. Zalecane metody i techniki pracy oraz przyjęty układ treści programowych umożliwiają nauczycielom indywidualizację pracy w zależności od potrzeb i możliwości dzieci. Ich zastosowanie pozwala uatrakcyjnić i zaaktywizować proces dydaktyczny. Umożliwia uczniom nabycie umiejętności współpracy, poszukiwania i krytycznego analizowania informacji. Pozwala wdrożyć do samodzielności, w tym samodzielnego myślenia.

Program W CZORAJ I DZIŚ zgodnie z zaproponowaną nazwą pozwala uczniom poznać przeszłość i zrozumieć teraźniejszość, dostrzec związki pomiędzy przeszłością narodu a współczesnymi zjawiskami życia społecznego i politycznego. Jest podstawą do kształtowania postaw patriotycznych, dumy z dziedzictwa narodowego.

Program W CZORAJ I DZIŚ bazuje na pozytywnych, sprawdzonych w praktyce szkolnej doświadczeniach dydaktycznych Wydawnictwa Nowa Era, a jednocześnie odpowiada wyzwaniom postawionym nauczycielom i uczniom przez twórców reformy oświatowej.

Anita Woźnica
Marzec 2017 r.